

Straffen en belonen tijdens het overblijven

Op welke manier kan ik als overblijfkracht ervoor zorgen dat de sfeer binnen de groep goed blijft? Op welke manier ga ik om met kinderen met opvallend gedrag binnen de groep? Hieronder enkele aandachtspunten en suggesties.

1. Maak contact

Probeer buiten conflictsituaties met zogenaamde “opvallende”kinderen contact te zoeken. Maak .b.v. bij het buiten spelen een praatje of doe meer me het spel. Door positieve situaties te creëren zal het opvallende gedrag afnemen.

2. Geef complimenten

Houd goed in de gaten wanneer er iets goed gaat en benoem dat. B.v. “ Fijn dat je het zakje in de prullenmand hebt gegooid”. Dit creëert een moment van positieve aandacht. Het compliment moet wel gemeend zijn andere voelt het kind zich niet serieus genomen.

3. Communiceer duidelijk

Vermijd wollige taal. Zeg simpelweg wat u (niet) wilt dat een kind doet en houd de uitleg kort. Ga geen discussie aan, maar herhaal de boodschap. Maak helder dat u het gedrag afkeurt en niet het kind persoonlijk. “Ik vind jou vervelend” en “Dat je een grote mond geeft, vind ik vervelend” zijn allebei keurige “ik”-boodschappen, maar de laatste is specifiek en gaat over (tijdelijk) gedrag. Daaraan kan het kind iets doen.

4. Beperk het aantal regels

Tijdens het overblijven moet helder zijn welke afspraken echt van belang zijn. Stel daarom een beperkt aantal regels op. Te veel regels leidt tot veel reageren Bepaal de regels zo mogelijk in overleg met de kinderen op, waardoor de kinderen zich ook verantwoordelijk gaan voelen voor de handhaving ervan. Bekijk als overblijfteam twee keer per jaar welke regels echt noodzakelijk zijn en stel ze zo nodig bij.

5. Wees consequent

Natuurlijk had kind A beloofd kind B niet meer te plagen. Maar toen ze gisteren niet uitgeslapen op school kwam..... Het lijkt een doodoener, maar altijd consequent zijn blijft voor de meeste opvoeders lastig. Reageer toch, ongeacht de omstandigheden. Anders verliest u uw geloofwaardigheid. Ook voor klasgenoten die erbij staan is niet duidelijk waarom dit specifieke geval geen reprimande behoeft. Het roept een gevoel van onrechtvaardigheid bij hen op, omdat zij voor hetzelfde wel straf kregen.

6. Complimenteer groot, corrigeer klein

Als u aan de groep vraagt om stil te zijn dan geeft u de kinderen die dat doen een compliment. U zult zien dat de andere kinderen ook stil worden. Wanneer een kind iets doet dat niet mag dan loopt u naar het kind toe. Spreek op ooghoogte met het kind en zo zachtjes dat andere kinderen het bijna niet horen. Soms is even de schouder aanraken al genoeg. Houd het corrigeren klein dan wordt het opvallende gedrag niet groter dan het is.

7. Corrigeer onmiddellijk

Reageer binnen een kwartier, ook al is het na de overblijftijd. Ziet u het kind pas dagen later, sla dan het gezellige praatje over en snijd direct het ongewenste gedrag aan. Wanneer u niet op ongewenst gedrag reageert dan lijkt het of u het met het ongewenste gedrag eens bent.

8. Straf begrijpelijk

Een kind in de hoek zetten houdt weinig verband met het feit dat het kind zijn rommel niet opgeruimd heeft, de rommel laten opruimen als de andere kinderen al buitenspelen wel. Een straf moet passend zijn en begrijpelijk voor een kind. Verder werkt belonen beter dan straffen, maar op den duur verliest het zijn werking. Gebruik beloningssystemen daarom met mate en kortdurend om een gedragsverandering in te zetten en bouw daarna snel af.

9. Wees creatief

Ga na welke straffen u vaak toepast. Waarschijnlijk een beperkt aantal. Telkens hetzelfde straffen vermindert het effect. Afwisselen werkt beter. Vraag uw collega's hoe zij in bepaalde situaties reageren.

10. Blijf mens

Natuurlijk voelt u wel eens echte boosheid. Dat mag u laten zien, maar leg ook dan geen overdreven straf op. Gebeurt dat toch, draai de straf dan terug en leg een passende op.

11. Begrens fysiek

Zijn kinderen een gevaar voor zichzelf of hun omgeving, dan is een fysieke time-out onontkoombaar. Soms hebben kinderen het nodig om letterlijk vastgehouden te worden. Deze holdingtechnieken helpen alleen als u zelf geen oprechte agressie of boosheid voelt. De intentie moet zijn: het kind tegen zichzelf beschermen. Houd stevig vast tot een kind de weerstand opgeeft en rustig wordt of gaat huilen. Zeg onderwijl dingen als: "Ik ben hier en zorg voor jou. Ik laat je pas los als ik denk dat het goed voor je is."